

Глас Васојевића

БРОЈ 5 • БЕОГРАД, О ВАСКРСУ 1995

ИГУМАН МОЈСИЈЕ ЗЕЧЕВИЋ И У МАТИЦИ ВАСОЈЕВИЋА

Зечевићи подигли споменик свом великом претку и у Лијевој Ријечи

Зечевићи око споменика непосредно после откривања

На Госпођиндан прошле године откривен је и трећи споменик великом изданку Васојевића, игуману немањићких Ђурђевих ступова Мојсију Зечевићу – овога пута у матици племена Лијевој Ријечи. (Два претходна постављена су 1993: на Књажевцу на Петровдан и код Ђурђевих ступова на Илиндан.) Горостас племена и знаменита личност српске историје прве половине 19. вијека коначно је међу потомцима. Они ће сада Игуманова велика дјела везивати за дива чији је лик извајала рука, данас покојни, Тадеј Милошковић Бабић, дакле, Игуман поред светиње Немањића у којој се Богу молио и у којој је просвјету утемељивао исто као и ондје гдје је чете љеворечке сакупљао, народ подизао и Турчина мачем дочекивао. Велики предак ће, тако, бити међу својима, и намјерника дочекивати са које год стране он у Васојевиће долазио.

Откривање споменика Игуману испред цркве у Лијевој Ријечи велики је догађај за Љеворечане. Колијевка Васојевића, и српских колоса, добила је још једно честито обиљежје. Снажни и умни Игуманов лик подсећаће покољења на великана којему је судбина на крштењу додијелила име Милош а у монаштву Мојсије – два "тешка" имена, која ће наш велики предак часно носити: и обилићевски и мојсијевски!

Пошто је освештан споменик, Сабор је у име братства Зечевића и Љеворечана (у 11 сати) поздравио Славко Зечевић (текст се даје на 2. страни), а затим Зоран Кнежевић, градоначелник Подгорице. О игуману Мојсију говорили су проф. др Слободан Томовић, министар вјера у Влади Републике Црне Горе, и академик Милосав Бабовић.

Овај дивни Госпођиндан памтиће се и по квалитетном културном програму. Композитор Ксенија Зечевић дириговала је извођењем својих композиција "Дуси и души" и "Благословен је Бог наш" из Опеда и "Химна светом архангелу Михаилу" на стихове оца Јустина Поповића (изведена премијерно), које су извели Мушки октет "Свети архангел Михаило" из Београда и солиста Београдске опере бас Ненад Јаковљевић. Одломак из Горског вијенца (монолог игумана Стефана) читао је Данило Лазовић, а пјесму игумана Мојсија Зечевића "Карађорђево војевање у Старом Влаху 1809. године" Петар Божовић.

Завршну ријеч дао је проф. др Милија Зечевић, председник Удружења Васојевића и Организационог одбора Сабора, који је све присутне позвао на ручак.

Близу хиљаду људи нашло се у Веруши за богатом трпезом братства славнога игумана, која је прекрила пољану испред куће Павла Зечевића. Била је то својеврсна слава, на којој су Васојевићи наздрављали браћи из других крајева Србије и Црне Горе и један другом, и на којој су се многи пријатељи срели после дуге година.

Сабор Васојевића на Госпођиндан 1994. године посвећен мудрому игуману, народном вођи, јунаку, просвјетитељу и дипломати Мојсију Зечевићу памтиће се као примјер достојног и достојанственог односа захвалних потомака према великим прецима.

Светозар Стијовић

УВОДНА РИЈЕЧ СЛАВКА ЗЕЧЕВИЋА НА ОТВАРАЊУ САБОРА ВАСОЈЕВИЋА

(Лијева Ријека, Госпођиндан 1994. године у 11 сати)

У првом плану: академик Милосав Бабовић и проф. др Милија Зечевић испред споменика игуману Мојсију Зечевићу у Лијевој Ријеци

Уважени гости, пријатељи, браћо и сестре,

Данас је свечано расположење у мантици Васојевој. Радују се Зечевићи, Ље-

воречани и Васојевићи, јер је тренутак узбудљив и празничан.

Захвални потомци на најљепши начин испуњавају давно остављени

ВАСОЈЕВИЋКО КОЛО

Сва су зела више-мање
при струцима од купуса
или штетна, или крива,
ил' предуга, или куса;

Васов траг је једрог здравља,
лијепијех црта лица;
он је стожер Рашкој земљи
и китна јој перјаница.

Хеј, Васова крви чиста,
слобода те скупо стаде,
од када ти Данилова
рука први барјак даде!

Али твоје просте жртве
када си се прославила
и кад в'јенац неумрли
на Кому ти плете вила!

Ах, какве си дивотнике
изгубила на Будимље;
колико си витезова
сахранила на Полимље!

А колико и колико
Руговаца и Плављана,
и лакијех Малисора
и хајлука Гусињана

убиле су пушке твоје
наоколо око тебе! –
Десет пута, чиста крви,
ти освети сама себе!

Лила си се на све стране
гдје је преша књазу била;
Невесинје и до Вучји,
и Пиву си натопила!

Од Ријеке Црнојево
до Биора и Јавора:

стизала си чак до Скадра
и обала плавог мора:

Миљанов ће мегдан остат'
и Мехмела Али-паше
да се прича у далеке
нараштаје млађе наше.

На Буковој Пољани ће
војводина луча сјати,
док бојеви не прекину,
док с јунаком јунак рати...

Хиљаду би витезова
бој досега' покојника,
погинулих по држави
и око ње убојника.

Све унука старог Васа,
прегасна дгња жива,
достојнијех да уз гусле
име им се помењива.

Крви, крви, дивна крви,
ти нијеси исцрпљена;
тебе и још доста има,
ти си бујна и ватрена!

Као сузе рујне зоре,
што капају на звијезде,
свијежа си – па се спремај
још претрпјет' жртве веће.

На путу си од похода,
искушења чекају те;
до Јавора и Вардара
заробљени вапају те;

да ћеш тамо барјактарит'
Данилу си ријеч дала –
а до сад си испунила,
што си коме обећала!

Из Целокупних дјела Николе I Петровића Његоша, Издавачко-штампарско предузеће "Обод", Цетиње, 1969, књига прва: Пјесме, 305-307

аманет према свом славном претку, племенском челнику, духовном и световном вођи, државнику, сараднику Петра I и Петра II Његоша, у правом смислу харизматичној личности црногорске историје прве половине 19. вијека – игуману Мојсију Зечевићу.

Оваквим људским чином разбија се неоправдани заборав прошлости и свијетлих ликова наше богате историје.

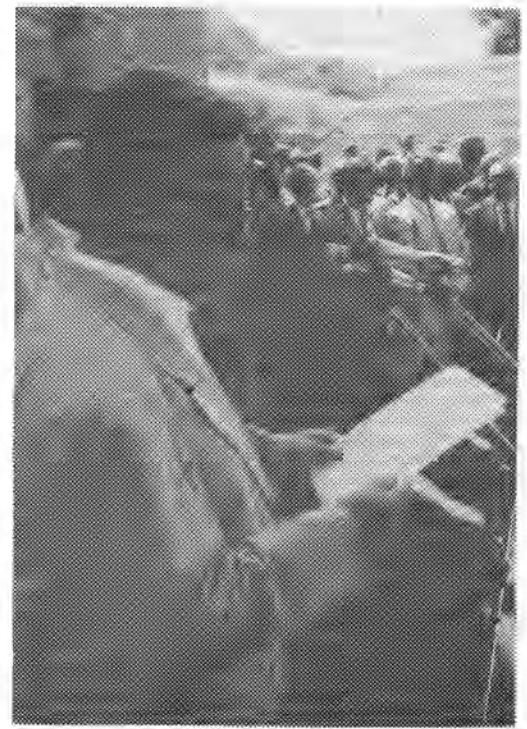
За који тренутак открићемо спомен-бисту нашем великану, која је "никла" у завичају поред споменика славног васојевићког војводе Миљана Вукова Вешовића. Тако ће бити обогаћен споменички комплекс у Лијевој Ријеци, и нека се, по ко зна који пут, потврди она Његошева:

"Покољења дјела суде, што је чије дају св'јема".

Генијални игуман, вјечити бунтовник, борац "за крст часни и слободу златну", просвјетитељ, мудрац, законодавац, помирител, ујединитељ Васојевића са Црном Гором, не припада само Васојевићима већ читавом немањћком, његошевском соју, и њиме се поносимо у Српству.

Сасвим сам сигуран да ћемо данас заједно обавити ову свету историјску обавезу "како царски ваља и требају", баш онако како нам доликује, без примјеса политичке обојености.

Част ми је да испред братства Зечевића, Мјесне заједнице Лијева Ријека и Љеворечана упутим топле поздраве и захвалност драгим и цијење-

Славко Зечевић говори испред споменика Мојсију Зечевићу у Лијевој Ријеци

ним гостима, пријатељима – свим присутнима.

По традицији, данас су срца Љеворечана широм отворена и осјећајте се као своји на своме. Овим Сабор Васојевића сматрајте отвореним.

Хвала!

Зоран Кнежевић, градоначелник Подгорице, говори испред споменика Мојсију Зечевићу у Лијевој Ријеци

Проф. др Слободан Томовић, министар вјера у Влади Републике Црне Горе (у првом плану први здесна) говори испред споменика Мојсију Зечевићу у Лијевој Ријеци

О ВАСОЈЕВИЋИМА

У прво своје доба Васојевићи су у својој матици испод Комова за дуго живјели готово социјално изоловани и имали засебан развитак без много веза са сусједством и утицаја са стране, као племена у карсним дијеловима Црне Горе. Памтила су се и чувала предања и успомене прошлости. Живот је текао и развијао се самоникло. Отуда код њих тако јака патријархалност која се јавила као етничка карактеристика скоро свега становништва динарског масива.

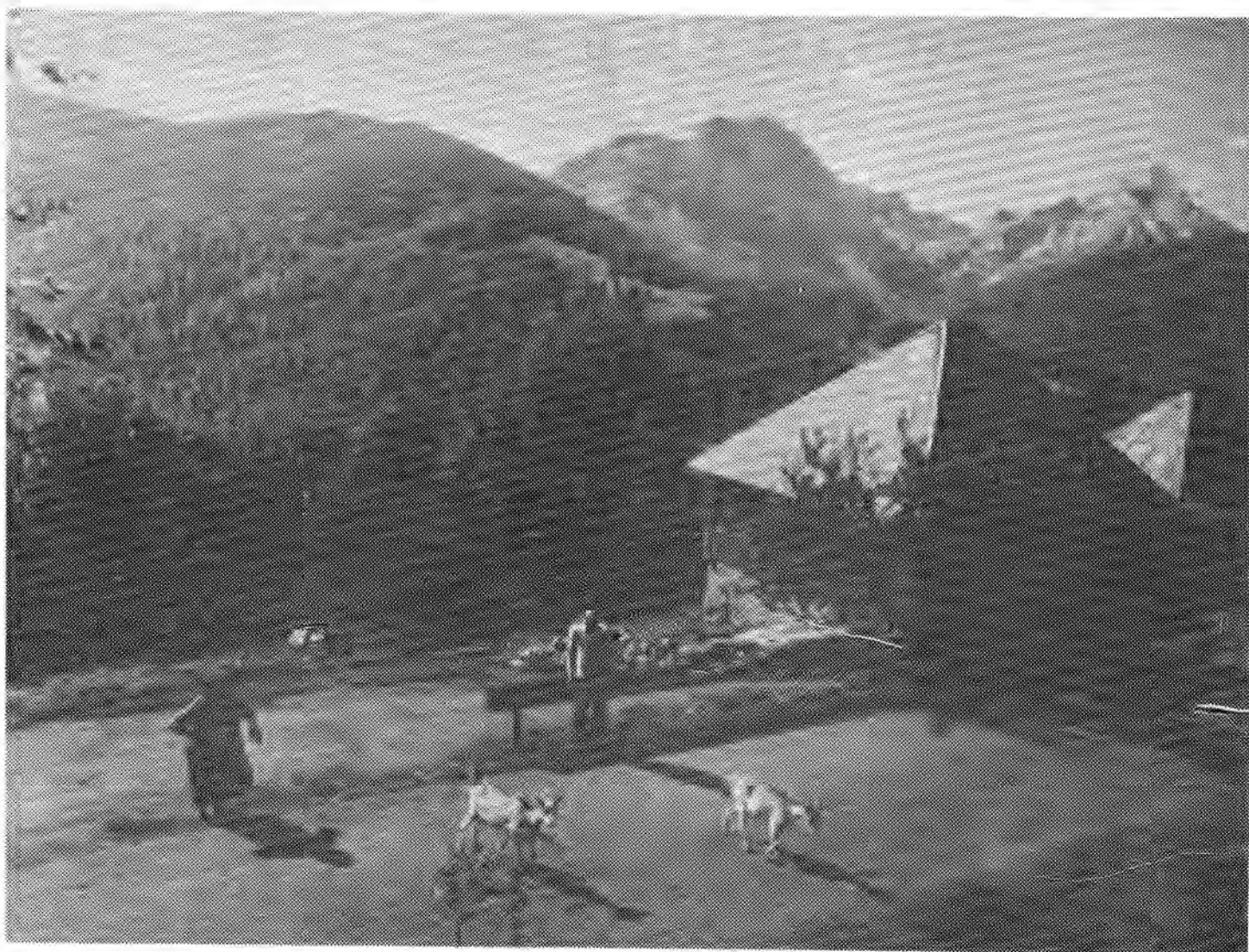
Конфигурација земљишта, која је имала јак утицај на развитак динарских племена као посебних заједница, омогућила је овдје шири развој племена, те су Васојевићи простирањем на сјевероисток постали многобројнији од сваког црногорског племена понаособ, а можда тако и душевно сложенији, утицајем разних фактора географске и социјалне природе или дејством историјских узрока. У доцнијем свом развоју они су појачали везе са сусједним племенима: Кучима, Братоножићима, Морачанима и Ровчанима, повели отсудну борбу са Руговом, Климентима и колашинским Турцима, прелазили великом снагом преко Комова, спуштали се низ долину Лима и дијелом низ Тару. Посјели су велики простор, заузели планине и омогућили себи бољи развитак.

Под утицајем травних планина, бујних извора, шума и гора вршио се кроз дуги период у племену процес физичког и душевног снажења. Стога се народ васојевићи у области Комова одликује здрављем и снагом. Планине Комова на васојевићкој страни много су допринеле да се у њиховом окриљу развије и формира племе које носи у себи огромну снагу, младост и свјежину. Оно је ту попримило у себи све елементе своје географске средине, која је крепка и бујна, мека и питома, катшто оштра и младалачка. Отуда су Васојевићи као најљепши сој у Брдима, високи и развијени, с пуно израза на лицу и свјеже боје, као травне планине Комова. Душевно су ведри и надарени, носе у себи разноликост и љепоту својих пејзажа. Природа их је тим обдарила због њихове привезаности и љубави према планинама. И они око Лима, као и они у Лијевој Ријечи, у Краљима, Коњусима и околним држе планине којима је Ком стојер и сви на њега гледају као на симбол своје старевине, јер су за њега везана многа предања племена и успомене предака.

У планини су уједно били услови за одбрану, која је иначе овдје од давнина поуздана основа народном опстанку. Бављење на планинама Комова, у вези с сточарском привредом имало је и ту добру страну што је уштеђивало велики дио народне снаге супротно земљорадњи и побуђивало интересовање за прошлост. Сточарење је и онако давало у племенском животу доста времена и расположења за то, а излажење на Комове, одакле се отварају широки видци, будило је интересовање за сусједне српске земље. Тијем се потицало национално осјећање. Осјећање самопоуздања и моралне безбједности такође се развијало и снажило под заклоном гора. Тако је Ком са својим планинама вишестрано утицао на народни живот у Васојевићима и стварање многих карактерних особина племена.

По начину опхођења, ријеткој гостољубивости и пажњи, по својим моралним одликама насељеници племенске матице и сви око Комова стоје на истој висини са најбољим дијелом Куча, Пипера, Братоножића и других познатих племена у Брдима и Црној Гори или онима око Дурмитора.

До скоро на граници, посредујући између Србије и Црне Горе, као спона двије српске краљевине, Васојевићи су имали нарочити значај. Сада, са својим простором од Вјетерника до руговских планина према Пећи, стоје као транзитна област којом иду миграције Црногораца за Метохију и Косово, а са

Трешњевик (Поткомље)

својим дијелом од Плава низ Лим на Беране и до Бихора више Бијелог Поља, захватају један од најљепших крајева граничне зоне старе Зете и старе Рашке. Имајући овакав положај васојевићко је племе било и остаје тако, као једно етничко врло чисто зрно у српској националној језгри. Васојевићи су надарени најјаче израженим особинама Срба динарског типа: јако су умни, способни инстинктивно да осјете и погоде истину, и пуни су смисла за оним што је идеално и лијепо; држе се заједничког поријекла, поносе се именом свога племена и цијене себе. Имају врло развијено осјећање независности и слободе као сви Црногорци. Култ предака и братственички понос јако су изражени. Поштовање старине и вјерност традицијама одликује их као и друга племена Брда. Пазе добро на морал и религију, чувају предања и опет су прилагодљиви; славе историјску прошлост, држе као светињу све што је српско и народно а поред тога лако схваћају промјене доба и времена. Конструктивни, стваралачки идеализам и јаки национални осјећај јесу значајне одлике Васојевића. И вјера код њих носи српско име. Муслимани кад опће са њима куну их "српске ти вјере". Национална свијест је код њих врло развијена, готови су да се жртвују и да предано страдају за општу ствар. У борбама су истрајни, без суровости храбри и уопште јако издржљиви. Показали су то и својим налетима против непријатеља за последња два рата. У своме карактеру они носе са траговима сточарске небрижности инстинкт за независношћу и снагу која осваја. Ма да изгледају мало заваљени, у ствари су смјели и активни, и свуда продиру. Нису Васојевићи ни без практичних особина. Примјеђено је да се добро сналазе у животним приликама. "Нико се из нас не пробија кроз свет као Васојевићи", вели један наш савремени писац, који интересантно прича и добро запажа, "и нико међу Динарцима не може бити доволтљив и лукав кад је потребно као Васојевићи. Једини су Васојевићи који су под Турцима од Турака земљу освајали и дошли до више Пећи, до Бихора и Пештера. Без прекида. Нико својој мети

Љубангица (Поткомље)

упорније не хода од Васојевића"¹ Своме крају, Црној Гори и Србији давали су одличне војводе, ваљане ратнике и умјешне политичаре; нису ни без "дипломатскога духа". У Црној Гори се вели: "Умије ка Васојевић".

Васојевићи су последња два вијека често излазили из своје области, прелазили у Стару Србију, Шумадију и Босну, тамо остајали и отуда се враћали богатећи се искуством, новим познавањима, новим начинима, погледима и навикама. И гдје год се нађу, они јако одржавају међусобне везе, траже се и воле (нарочито изван племена). Они показују ванредну сличност у основним особинама. Васојевићи су једно и сродни, сви дубоко сродни по крви и коријену, као породица, и дишу једном заједничком душом. Много воле свој заједнички осјећају, по многим цртама душевнога и тјелеснога лика, по звуку и одјеку говора, по своме изгледу, јасној боји и читком изразу лица, кад мисле и када осјећају; једно су по спољашним цртама, као и по старим дубоким, давно стеченим навикама и склоностима, што аутоматски одређују њихово просто и природно држање. Доброћудни су и простосрдчни, нерз-

метљиви и питоми. Говоре с ријетком мирноћом и многи као с неким снебивањем. У разговору и животу показују доброту, поштење и разборитост. Неизвјештаченост је једна од њихових основних особина.

Васојевићи ранијега доба су се одликовали унутарњом снагом и тиме што нису патили од међусобних размирица и домаћег хајдуковања, нити су се сукобљавала братства као у осталим племенима Црне Горе. Стога су очували своју снагу и истрајност у борбама са спољашним непријатељима. Позната је особина припадника овога племена, да се држе и удружују на страни и према свакоме изван чине један фронт, а унутра досљедно чувају предања о међусобном сродству и крвној заједници. Али напоредо с овим показују и по неку негативну страну да понекада један другог изненаде. Свакако та отступања нису честа и не кваре општи склад и хармонију тамошњих нарави.

¹ Гр. Божовић у свом чланку "Омеђина Вука Караџића", "Политика", 3. децембра 1931. год.

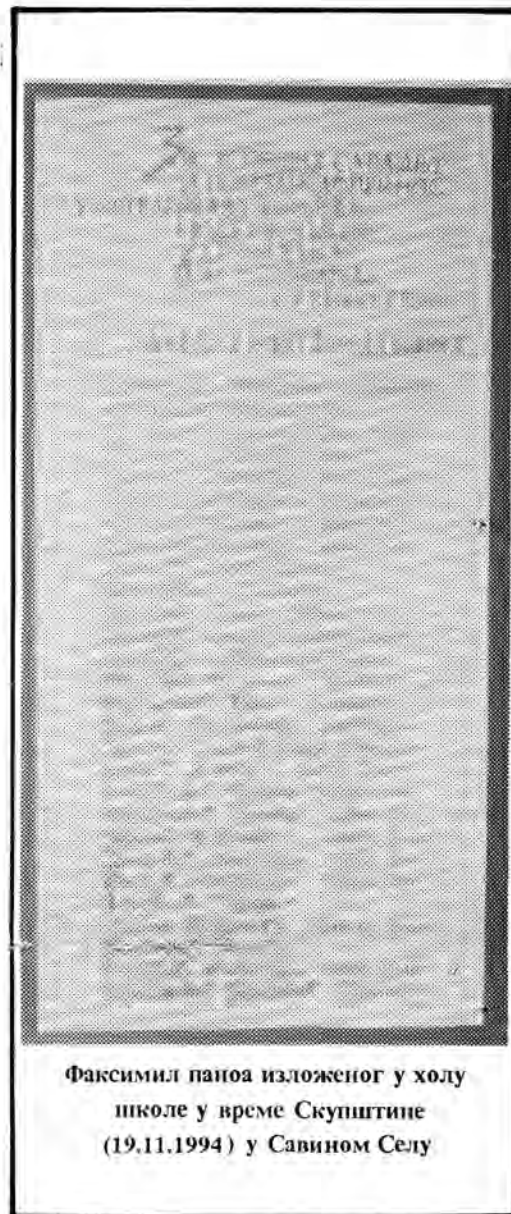
Из одјелка "Главније душевне особине" (стр. 440-443) у књизи Племне Васојевићи Радослава Вешовића, Сарајево 1935 (наслов приређивача – Редакције).

ПОДРУЖНИЦА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА У САВИНОМ СЕЛУ

Годишња скупштина (одржана 19.11.1994)

За трпезом (19.11.1994) у Савином Селу

Факсимил панона изложеног у холу школе у време Скупштине (19.11.1994) у Савином Селу

Скупштину је отворио потпредседник Подружнице Вук Дедовић, а присутне су поздравили Боро Вукићевић, председник Врховног суда Савезне Републике Југославије, проф. др Светозар Стијовић и мр Васо Поповић (у име Удружења Васојевића), Шћепан Драговић, председник СО Андријевица (у име општине и делегације од дванаест чланова), Миђун Бабовић, начелник Одјељења за друштвене дјелатности СО Беране (у име општине и делегације од пет чланова), Војо Раичевић (у име делегације из Суботице), Геден Петровић, директор Основне школе "Бранко Радичевић" у Савином Селу (у име школе, домаћина) и Ново Ђулафић (у име песничке манифестације "Невен").

чињеницом да се број чланова Подружнице стално повећава. Нагласио је да је одржано десетак састанака, на којима су решавани проблеми Подружнице. Подсетио је да је на скупштини 1993. године прикупљена помоћ за школу у Савином Селу и да је за њу руднику у Беранама уплаћено 40 тона угља, који није стигао због спорног превоза. Такође је саопштио да се трансформатор намијењен Андријевици налази на винкловању у Београду. Даље су поменути добра сарадња са Мјесном заједницом у Савином Селу и одлазак Савиносељаца 28. августа у Лијеву Ријеку на откривање споменика игуману Мојсију Зечевићу.

У извјештају је наглашен значај Васојевића у заједничком животу Србије и Црне Горе. На крају је речено да Васојевиће обавезује прошлост и наглашено да је Васовом племену, које је дало Карађорђа, Вука, игумана Мојсија Зечевића, војводу Миљана Вукова Вешовића, војсковођу војводу Петра Божовића и још многе чувене ратнике и ствараоце, господар Црне Горе Никола I Петровић Његош у својој оди Васојевићима рекао:

*Васов траг је једрог здравља,
лијевијех црта лица;
он је стожер Рашкој земљи
и китна јој перјаница.*

Фолклорно друштво из Савиног Села (19.11.1994)

Скупштина Подружнице додијелила је једанаест захвалница:

Скупштини општине Андријевица
Скупштини општине Беране
ПП "Бачка" и "Ино Бачка" Нови Сад
ПП "Бобокомерц" Савино Село
ДД Уљара "Витал" Врбас
ДД Фабрика "Карнекс" Врбас
ДД Фабрика "Елан" Србобран
ПП "Кораћ" Врбас
ПП "Суинг-дуван" Суботица
Породицама Стојановић и Машовић
из Холандије
Фолклорном друштву Савино Село

Извјештај о раду Подружнице у 1994. години поднио је потписник ових редова, који је изразио задовољство постигнутим резултатима и, посебно,

Сви учесници Скупштине (око 600) остали су на ручку у пространом (у овом случају тијесном) холу школе. Богату трпезу учинили су пријатнијом естрадни умјетници Бранка Шћепановић, Чедо Пешић, Милоје Бубања и Радојка Радивојевић, гуслари Милан Ка-

раић и Милија Ђоровић, пјесници Благоје Баковић, Мирослав Алексић и Ђорђе Сладоје и Фолклорно друштво из Савиног Села.

Председник Подружнице
Марко Ђукић

ИЗ УДРУЖЕЊА

ЦИЉЕВИ УДРУЖЕЊА И ГЛАСА ВАСОЈЕВИЋА

Удружење и Глас Васојевића теже афирмацији и међусобном повезивању Васојевића не само у завичају и целој нашој земљи него и у Европи, у Америци, у Аустралији... Садржај рада је упознавање са прошлосту, сагледавање садашњости и поглед у будућност.

ПОЗИВ НА САРАДЊУ

Све Васојевиће, како оне који живе у нашој земљи тако и оне из Америке, Аустралије и европских држава, Глас Васојевића позива на сарадњу.

Редакцији се ваља обраћати на следећу адресу: Миљан Зечевић, Улица 27. марта број 48, 11000 Београд.

ОСНИВАЧИ УДРУЖЕЊА

проф. др Милија Зечевић
проф. др Светозар Стрјковић
Миљан Зечевић
др Мирослав Дедовић
Драган Бакић
Мирослав Поповић
проф. др Радослав Цемовић
Иван Зечевић
Драгиша Вешковић
Јездимир Марсенић
Ђурица Лабовић
мр Васо Поповић
проф. др Милош Кастратовић
мр Мирослав Раичевић
Величко Зечевић
проф. др Момчило Зечевић
Вучина Ацић
Предраг Поповић
Светозар Т. Зечевић
Боко Малишић
Драгић Вукићевић
Драган Раденић
Чедо Вукадиновић
Лука Маликовић
Вукосав Зечевић
Мирослав Остојић
Ранко Милошевић
Слободан Ивановић
мр Ратко Васовић

УДРУЖЕЊЕ ВАСОЈЕВИЋА У БЕОГРАДУ

ПОЗИВ НА СКУПШТИНУ

Сазивам Скупштину Удружења за 5. мај 1995. године у 18 сати (СТУДЕНТСКИ ТРГ 4/VIII)

Дневни ред

- 1) Избор Радног предсједништва
- 2) Избор предсједништва, почасног предсједника, предсједника и замјеника предсједника Удружења
- 3) Уводни реферат предсједника Удружења проф. др Милије Зечевића
  - а) Привредна сарадња фирми из Србије са фирмама из завичаја
  - б) Изградња цркве у Матешеву
  - в) Иницијатива за изградњу пословних центара у Андријевици и Савином Селу
- 4) Програм издавачке дјелатности

Предсједник Удружења
проф. др Милија Зечевић

ЗА ИЗГРАДЊУ ЦРКВЕ У МАТЕШЕВУ

Враћајући се својим коријенима и свијетлој традицији враћамо се једној од својих најплеменитијих институција – задужбинарству. У том духу је и наше прегнуће да изградимо цркву у Матешеву.

Добили смо благослов Његовог високопреосвештенства митрополита црногорско-приморског господина Амфилохија, који је освештао камен темељац, и сагласност министра вјера у Влади Републике Црне Горе проф. др Слободана Томовића.

Уздамо се у помоћ Васојевића и остале браће.

Прилози се могу уплаћивати на жиро рачун број 50110-763-13539 МЗ Матешеву, са назнаком "за изградњу цркве".

Дародавцима већих прилога биће уклесано име на мермерној табли на улазу у цркву.

Црква на Матешеву задужбина је свског приложника.

Предсједник МЗ Матешеву и Црквеног одбора
Александар Лексо Милошевић

Матешеву (снимак из шездесетих година)

НАРОДНА ВЈЕРОВАЊА У ВАСОЈЕВИЋИМА

Кад неко наиђе на сплет змија и одважи се да их прескочи, а том приликом изрекне некакву жељу, та ће му се жеља испунити.

Кад у јесен добро роди жир, биће зла зима.

Кад се у јесен покаже по који цвијет на воћкама, биће сњегопадна и дуга зима.

Кад се прстима додирне јабучница на грлу, онда се хукне у прсте да не би нарасла гуша.

Кад преља, док преде, нехатом вретеном дотакне дијете, она три пута овлаш плуње на вретено и три пут га дигне увис да би дијете расло. Ако ово не би урадила, остало би дијете "затучено" (не би више расло).

Кад се у присуству дјетета помене ђаво, повуче се за уво и рече: "Анђели с њим!"

Кад се мртви упоређује са живијем, каже се: "Наздравље њему".

Кад се помније мртви, онда се каже: "Не било му тешко".

Кад се помније мртви, каже се: "Ја на лажу, а он на истину".

Кад се обадају говеда, хоће киша.
Кад пас завија, хоће неко да умре у селу.

Кад свиња зими предвече носи сламу у шталу, пашће снјег.

Кад се усријеши (укили) пепео у упрету, хоће сјеверина.

Не може никога да укуне особа која има прстен на руци.

Не ваља да двоје у исти мах престану са јелом.

Не ваља дјецу тући метлом, јер неће да расту.

Кад се у јесен закоље брав гледа се каква му је слезина, па ако је сва дебела биће зла зима (може да буде половична, па може пола зиме да буде блага, а пола оштра и сњегопадна).

Више ћеш живјети, каже онај који изрече исту мисао коју је и други замислио у истом тренутку.

Ко се разболи на Велики петак, нема му лијека.

Не ваља мутити воду на Велики четвртак, да село не бије град.

Кад се разболи крава, овца или коза од вимена, промузе се кроз прстен изваћен из гроба и вјерује се да ће оздравити, или кад се стока разболи од вимена, виме се протрља аљетком (дио робе мртвога изваћене из гроба), и вјерује се да ће оздравити.

Када падне коњска мува на некога, добиће паре.

Кад се препадне дијете, а не зна се од чега, онда му се "слијева страву". Растопи се олово и успе у суд са водом. У води се стварају фигуре као пас, коњ, мачка итд. и према фигури се утврди која је животиња препала дијете, па се од животиње искубу длаке и дијете накали да би оздрвило.

Сакупио Батрић Бано Зековић (по казивању Раде Зековић из Слатине код Андријевице)

SAVEZNI SEKRETARIJAT ZA
PRAVOSUDE I UPRAVU
2/3-024/1-1991-03
16. 01 1991.

Na osnovu člana 13. Zakona o udruživanju građana u udruženja, društvene organizacije i političke organizacije koji se osnivaju za teritoriju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i člana 202. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku, po prijavi Udruženja Vasojevića za upis u Registar udruženja, društvenih organizacija i političkih organizacija koje se osnivaju za teritoriju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, donosim

REŠENJE

1. Udruženje Vasojevića upisuje se u Registar udruženja, društvenih organizacija i političkih organizacija koje se osnivaju za teritoriju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, kao udruženje građana, koji se vodi kod Saveznog sekretarijata za pravosuđe i upravu, na registarskom listu broj 35. pod rednim brojem 103.

2. Sedište Udruženja Vasojevića nalazi se u Beogradu, ulica Knez Mihailova broj 7/I.

3. Udruženje Vasojevića zastupa dr. Milija Zečević-predsednik.

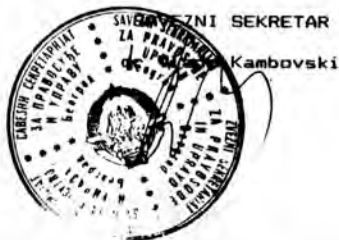
Образложење

Удружење Васојевића поднело је пријаву за упис у Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

Решавајући по поднетој пријави утврђено је да су испуњени сви услови предвиђени Законом о удруживању грађана у удружења, друштвених организација и политичке организације који се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, па је решено као у диспозитиву.

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор тузбом Савезном суду у року од 30 дана од дана пријема решења.

Dostavljeno:
- Udruženju
- u dosije
- Arhivi

НАША ПОЕЗИЈА

Драгомир Ђулафић

ДВИЈЕ ПЈЕСМЕ

ПИСМО ЛИМУ

О Дмитровдану, за мој 54. рођендан

Пишем ти, драги мој Лиме, писмо заправо прво.
Таче ме нешто данас, вјетар ненадни, ваљда,
облак рујан ил' кишни, пусто јесење дрво,
тек, ево, држим оловку, јављам се из Београда.

Дмитровдан, о боже, пред вратима неко мени
просу врећу, педесет четири листа, птице.
Препознадох их лако, имаху боју мојих јесени,
дошли из далеких гора, горске очи и лице.

Педесет четири, рекох ли? Јесте, нијесам шашав толико.
А ти, драги дјечаче, шта чиниш ових дана?
Ждралови да л' ти криче, без мене јеси л' се свико?
Ја без тебе нијесам ни овог Дмитровдана.

Ја на једанаестом спрату робијам заблуде старе,
признајем, нико ме гонио није у ове небеске апсане.
Могао сам крај тебе, могао, као ждријебац, као магаре,
да се гицам, ритам, њачем, још многе Дмитровдане.

Могао сам, о, као да је све било јуче,
још да се ишчуђавам, као сред августа нека,
дјевојкама разголићеним, грудима док им јабуче,
жудјећи да их рука убере моја још мека.

Могао сам и данас да носим кошуље небеса пуне,
на мајчине руке да ми миришу, у твоје оку пране,
лакше бих са њима носио године што се круне,
жуборнији се уливао у још које Дмитровдане.

Могли смо нас двојица, опрости за ова касна бунцања,
могли смо још много тога један другога рећи.
Ал', нека! Не јавим ли ти се више, једно зацијело знам,
ти ћеш кроз моју пјесму још зеленији потећи.

Засад ти шаљем писмо, шта бих могао друго?
Радовао се не би, сигурно, с годинама мојим пакету.
На прво писмо чекао си, богме, чекао дуго,
праштај за моје скитње по овом бијелом свијету!

ЈОШ МЕ ИМА

Осу се небо звјездама,
пјевала мајка,
широко поље овцама,
косио отац,
у долини покрај Лима
још ме има,
изнад зорја,
изнад горја,
сред изворја,
цвет гдје крене
калемару из сред зјене,
рог мјесечев.

Дрењина сам и шипурак,
грана ноћна на прозору
и јабука свјетлолика
и купина и малина,
пламен трешње,
румен образ у дјевојке,
јагодице, брадавице,
боровнице,
жбун звјездолик
на јастуку, испред прага
осмијех бога, осмијех врага,
соко, око Зелетина,
труд и кремен,
укрес грома изнад Кома,
крешталица, кукавица,
ласта и кос,
реп, копито коња врана,
крик гаврана
у долини покрај Лима
још ме има
међ' људима, биљем, псима,
међ' мртвима и живима,
гдје шарена блуза крије
бомбе двије,
ој дјевојко Васојевко,
усред горе,
ој изворе,
клокот чесмо,
Равијојло грла мека,
зелен пјесмо,
моја љета педесета
буковјече
и листају и мезграју
док Лим тече

подно дуге
моје Луге,
у груд'ма ми куца клека.

Од Берана па до Трпче
опило ме румен вече.
Од Берана па до горе
ноћ вјековах,
пружих руку,
убрах мјесеца,
дивљу ружу с Проклетија,
вијеку ми небескији пут засија,
мелем траве подно главе.

Покрај Лима у долини
ја даривам мјесечини
шумим, бљештим, мјесечарим,
изнад снова, изнад кућа
до сванућа
пут путујем
и не старим.
Моја пјесма као и ја
од љепоте заблудјела
са чергама, чергарима,
у небо је полетјела,
изнад Лима,
гдје ме има,
још, још има

Љубанџица (Поткомље)

Момчило Лабовић

ДВИЈЕ ПЈЕСМЕ

ТОПОВИМА
С' СЈЕКИРИЦЕ

Сјећате л' се момчадије
с оне слике мало знане:
гдје сезаху грдосије –
уз сеочке тврде стране?

Тих ликова, сплета руку,
грчних лица уздух пута –
што топове небу вуку
уз стрмени Баља крута!

Преко Мурве – лимског газа,
међ' сеоске трн-међаше
кренули су дуж богаза –
сами себе да надмаше!

Љубе ц'јеве док их носе
паоке им цв'јећем ките –
сежу руке, ноге босе
уз стрмени камените...

Пред њима се лишће стере
октобарским златом боје –
зној пробија кроз шињеле,
крећу небо да освоје!

Капну сузе – радоснице
пред видиком дугих снова,
пјева јеље Сјекирице –
крећу чете са Комова...

Палог дома с феникс птицом
октобарска магла крије –
тамо доле – над Бистрицом
показује прст тобијије!

.....

С дечанске се цркве звона
огласише да још трају, –

сузе свеци са икона –
њима лица умивају...

Српског царства питомине
са Косовом преотете –
подижу се из урвине
жељне правде и просвјете.

Растржу се ноћи мемле,
тону куге азијатске –
саставља се расјед земље,
додирују руке братске!

.....

У ноћима с хујом гора,
коловозом топског пута –
вози мјесеца своја кола
окаћена од барута...

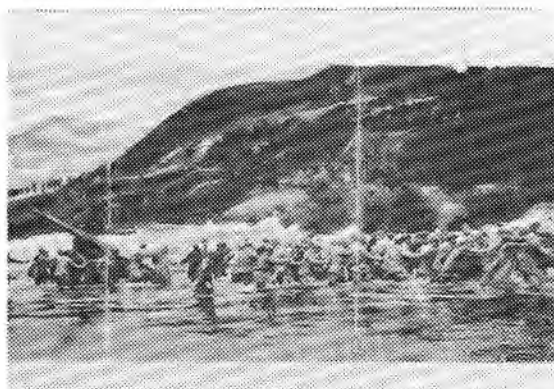
Сјекирицом мјесеца лута –
разгрће јој росно грање,
слути војску поред пута
с димом ватри пред свитање.

Докле сјеним изнад гроба
осталога на планини –
слутим ехо ропског доба
што још тиња у лубини.

Снују горе Сјекирице,
топовиштем борје сјени,
зру плодови боровнице
од јесени – до јесени.

Дична гора, Сјекирицо,
ти украси нове зоре –
наша дико, и – здравицо,
сестро моје метафоре!

Пјевај гора, Сјекирицо,
нек' над тобом птице броде,
наша сјајна васкрсно –
палог Царства и Слободе!

Васојевићи превлаче топ преко Лима
(између Андријевице и Сеоца)
на путу за Сјекирицу октобра 1912

МАЈКА

ти би руком дотакла мене
и чело моје смирила саном...

Цијеле ноћи влажна ће клата
да пропламсава, дими и тиња –
у снеге моје круни и пада,
а јутро буди – хладноћом иња.

Црни се поље, јесен се краде,
на оградама цвјетови вену,
монахиње мразовац саде
за моју тугу, и – опомену!...

Ја ноћас гледам твоје лице
с тријеском луча која гори
и мирис смоле што немилице
руком ти кане, и – заболи!

И сјену твоју ко талас дима
што дуго траје над огњиштем,
гдје си ти ноћас, да ли те има
док ту те слутим и снима иштем?

Када би само сјена ти сјене
на стаблу ноћи била граном –